

KLASTER

Technologiczne wsparcie innowacyjnych
projektów lotniczych

Instytut Lotnictwa - koordynator	6
Aero-Service - Jacek Skopiński	6
AIR-POL Sp.z o.o.	7
AT-PAviation Sp.z o.o.	7
Becker Elektronic Polska Sp.z o.o.	8
Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Centrum Techniki Morskiej S.A.	8
Eurotech Sp.z o.o.	9
Fusioncopter Sp.z o.o.	9
HORNET - Ireneusz Kramarski	10
Instytut Techniczny Wojsk Lotniczych	10
Margański & Mysłowski Zakłady Lotnicze S.A.	11
Metal-Master/ Metal-Master Aviation	11
P.W. METROL Dąbkowski Dariusz	12
MSP Innovative Technology	12
MORATEX - Instytut Technologii Bezpieczeństwa	13
Politechnika Warszawska	13
Polskie Stowarzyszenie Aeronautyki i Astronautyki	14
Śląskie Centrum Naukowo-Technologiczne Przemysłu Lotniczego Sp.z o.o.	14
Wojskowa Akademia Techniczna im. Jarosława Dąbrowskiego	15
Wojskowe Zakłady Lotnicze Nr 1 S.A.	15
Wojskowe Zakłady Lotnicze Nr 2 S.A.	16
Wytwórnia Konstrukcji Kompozytowych Andrzej Papiorek	16
Zakład Szybowcowy „Jeżów” – Henryk Mynarski	17

KLASTER

Technologiczne wsparcie innowacyjnych projektów lotniczych

Zasadniczym celem działania klastra „Technologiczne Wsparcie Innowacyjnych Projektów Lotniczych” jest stymulowanie działań proinnowacyjnych w branży lotniczej oraz ułatwienie dostępu małym i średnim przedsiębiorstwom (MSP), a także jednostkom naukowym do nowoczesnej bazy badawczej. Ponadto do zadań klastra należy rozwijanie i udostępnianie bazy badawczej dla potrzeb wspólnej realizacji projektów, głównie w zakresie robotyzacji wytwarzanych konstrukcji lotniczych, aerodynamiki stosowanej, technologii kosmicznych (w tym: przetwarzania danych, obserwacji powierzchni Ziemi z samolotów bezzałogowych, załogowych, jak i satelitów, projektowania i obliczania struktur kosmicznych, systemów zasilania silników raketowych, optymalizacji konstrukcji kosmicznych ze względu na obciążenia cieplno-mechaniczne, numerycznych symulacji lotu raket), badań silników tłokowych i raketowych, dla potrzeb General Aviation oraz bezzałogowych statków powietrznych (BSP).

Na bazie koordynatora klastra (Instytutu Lotnictwa) powstanie i zarządzana będzie struktura, której zakres działania obejmie:

- tworzenie powiązań kooperacyjnych przedsiębiorstw na rzecz wspólnie realizowanych projektów,
- dyfuzję nowych technologii w zakresie projektowania bryły aerodynamicznej statków powietrznych, projektowania i kształtowania ich struktury, robotyzacji, wytwarzania oraz prowadzenia testów dla potrzeb rozwoju lotnictwa General Aviation oraz bezzałogowych statków powietrznych (BSP),
- rozszerzenie działalności o technologie kosmiczne i satelitarne,
- tworzenie wspólnych produktów i usług,
- promocję innowacji i nowych technologii w celu poprawy konkurencji,
- wspieranie inicjatyw związanych z rozwojem infrastruktury lotniska, bazy testowej dla potrzeb badań załogowych i bezzałogowych statków powietrznych,
- określanie standardów technicznych i jakościowych produktów i usług lotniczych,
- organizowanie i prowadzenie szkoleń dla zarządzających i pracowników członków klastra w celu uzyskania nowych kompetencji.

Obecnie do klastra należy dwudziestu trzech członków, a w tym dwie uczelnie (Politechnika Warszawska, Wojskowa Akademia Techniczna), trzy instytuty badawcze (Instytut Lotnictwa, Instytut Techniczny Wojsk Lotniczych, Instytut Technologii Bezpieczeństwa MORATEX), instytucja z otoczenia biznesu (Polskie Stowarzyszenie Aeronautyczne i Astronautyczne) oraz siedemnaście przedsiębiorstw (WZL-1 S.A., WZL-2 S.A., Śląskie Centrum Naukowo-Technologiczne Przemysłu Lotniczego, Margański & Mysłowski Zakłady Lotnicze S.A., Metal-Master/Metal-Master Aviation, Eurotech Sp. z o.o., MSP Innovative Technology, WKK Andrzej Papiorek, Aero-service Jacek Sopiński, Fusioncopter Sp. z o.o., Air-Pol Sp. z o.o., Hornet Ireneusz Kramarski, Metrol Mielec, Zakład Szybowcowy Jeżów, AT-P Aviation Sp. z o.o., Becker Elektronik Sp. z o.o., Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Centrum Techniki Morskiej S.A.).

Dyrektor Centrum Technologii Kosmicznych

dr inż. Leszek Lorocho
Instytut Lotnictwa
al. Krakowska 110/114
02-256 Warszawa
tel.: 22 846 00 11 wew. 838
e-mail: klaster@ilot.edu.pl
www.ilot.edu.pl/klaster
www.klasterlotniczy.com

Centrum Nowych Technologii - aerodynamika, awionika i integracja systemów, projektowanie i analizy wytrzymałościowe struktur metalowych i kompozytowych, podwozia lotnicze i systemy pochłaniania energii, technologie kompozytowe, badania drgań i analizy flutterowe.

Centrum Badań Materiałów i Konstrukcji - badania statyczne, quasistatyczne badania zmęczeniowe, badania dynamiczne: wysokocyklowe rezonansowe badania zmęczeniowe elementów konstrukcji, analizy częstotliwości drgań własnych.

Centrum Technologii Kosmicznych - napędy lotnicze, napędy raketowe, technologie kosmiczne, projektowanie i obliczanie struktur kosmicznych, numeryczne symulacje lotu

rakiet, optymalizacja konstrukcji kosmicznych ze względu na obciążenia cieplno-mechaniczne, przetwarzanie danych, adaptronika.

Engineering Design Center (GE Aviation, GE Energy, GE Oil&Gas) - projektowanie i udoskonalanie części zespołów silników lotniczych, turbinowych napędów statków, turbin gazowych dużej mocy, turbin parowych. Prace projektowe, analizy, obsługa serwisowa urządzeń wykorzystywanych w przemyśle naftowym i chemicznym.

Instytut Lotnictwa

al. Krakowska 110/114, 02-256 Warszawa

tel.: 22 846 00 11, faks: 22 846 44 32

e-mail: ilot@ilot.edu.pl, www.ilot.edu.pl

Aero-service - Jacek Skopiński

Aero-service - zajmuje się produkcją i projektowaniem samolotów ultralekkich metalowych, obróbką CNC, spawaniem elementów lotniczych.

Panda - dwumiejscowy bezzastrzałowy górnopłat z usterzeniem typu T. Dane techniczne: rozpiętość 8,91 m, długość 6,62 m, wysokość 2,32 m. Maksymalna masa startowa 472,5 kg, masa użyteczna 202,5 kg. Prędkość przelotowa 190 km/h. Wznoszenie 6 m/s, pułap 3650 m, zasięg (z 45 min. rezerwą) 1200 km.

Puma - dwumiejscowy dolnopłat z chowanym podwoziem. Dane techniczne: rozpiętość 9,15 m, długość 6,27 m, wysokość 2,30 m. Maksymalna masa startowa 472,5 kg, masa użyteczna 182,5 kg. Maksymalna prędkość lotu horyzontalnego 270 km/h. Prędkość przelotowa 250 km/h. Wznoszenie 8 m/s, pułap 3650 m, zasięg (z 45 min. rezerwą) 500 km.

Technologia CNC - obróbka materiałów na nowoczesnym 3-osiowym ploterze frezującym CNC o polu roboczym 3x2x0,2 m. Wycinanie, frezowanie, grawerowanie pleksi, PCV, drewna, sklejkę, płyt MDF, dibondu, metali kolorowych.

Aero-Service - Jacek Skopiński

ul. Dereniowa 4/69, 02-776 Warszawa

tel.: 603 397 810

e-mail: aero-service@wp.pl

www.aero-service.pl

AIR-POL Sp. z o.o.

Firma AIR-POL jest producentem sprzętu spadochronowego oraz innego sprzętu lotniczego.

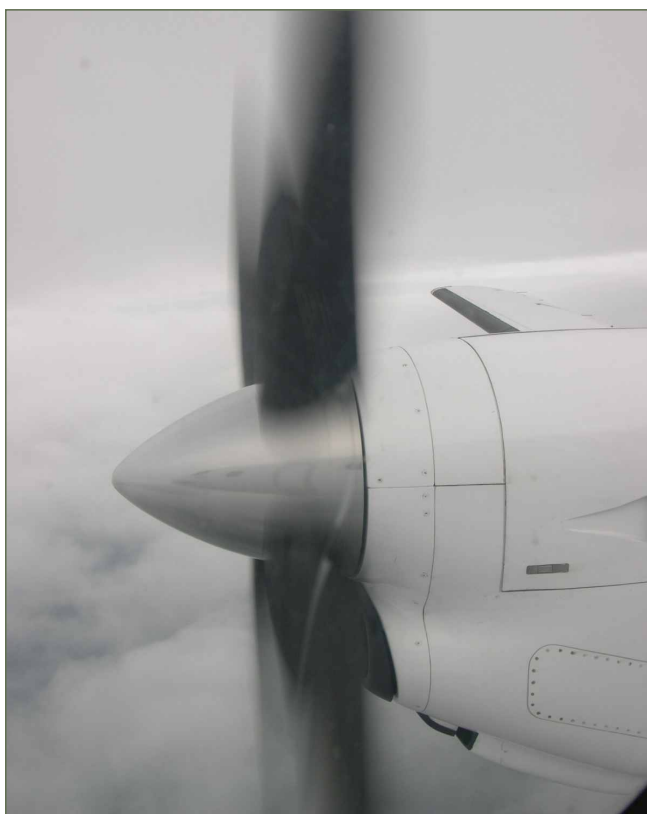
Spadochrony będące w stałej ofercie firmy: spadochrony ratownicze, spadochrony desantowe, spadochrony szkoleniowe, spadochrony hamujące, spadochrony towarowe, spadochrony specjalnego przeznaczenia. Firma oferuje również wysokościowe ubiory kompensacyjne i przeciwprzeciążeniowe, zasobniki towarowe, wiatrowskazy, rękawy nawiewno-wywiewne, uprząże i pokrowce do spadochronów. Produkcja na zamówienie: parolotnie (Albatros, Blackbird), stoły polowe do układania spadochronów, torby transportowe, spadochrony do holowania AS-2, AS-3, AS-4, AST, stacjonarne balony reklamowe, ratownicze spadochrony osobowe, zapasowe spadochrony osobowe, desantowe spadochrony osobowe, szkoleniowe spadochrony osobowe, spadochrony specjalne (bezzałogowe, zdalnie sterowane), spadochrony wyciągające, uprząże i pokrowce, systemy ratownicze.

AIR-POL Sp. z o.o.

ul. Olszankowa 52
05-120 Legionowo
tel.: 22 774 07 11, 22 784 15 95
faks: 22 784 96 40
e-mail: air-pol@air-pol.com.pl
www.air-pol.com.pl

AT-P Aviation Sp. z o.o.

AT-P Aviation Sp. z o.o. została założona w 2010 roku przez Tomasza Antoniewskiego.

Celem spółki jest projektowanie, produkcja i sprzedaż samolotów General Aviation.

AT-P Aviation, nakierowana na wyższy i bardziej innowacyjny segment GA uruchamia obecnie dwa projekty wspierane przez PARP i NCBiR:

- AT-6 czteromiejscowy dwusilnikowy samolot hybrydowy o trzech powierzchniach nośnych,
- AT-5 trzymiejscowy jednosilnikowy samolot typu complex przeznaczony do wyższego szkolenia z elementami korkociągu.

W ramach prowadzonych badań i prac projektowych zgłoszone zostaną wzory przemysłowe i wnioski patentowe. Oba samoloty mają być oblatane przed końcem 2015 roku.

Firma koncentruje się obecnie na pracach projektowych na terenie siedziby w Warszawie, a od połowy roku ruszają prace prototypowe na terenie oddziału w Mielcu.

AT-P Aviation Sp. z o.o.

ul. Jugosłowiańska 15/239
03-984 Warszawa
tel.: 660 450 900
e-mail: tomek@at-aviation.com

Becker Electronic Polska Sp. z o.o. jest przedsiębiorstwem działającym już od 1996 r.

Przedmiot działalności: prace badawcze, rozwojowe, projektowanie, weryfikacja, testowanie i kwalifikacja oraz produkcja urządzeń i modułów elektronicznych - głównie dla awioniki typu CNS do radiokomunikacji, nawigacji oraz nadzoru i identyfikacji np. lotnicze radia i transpondery.

Obszary działalności: rozwój i projektowanie software oraz hardware, ich integracja w urządzeniach w zgodności z obowiązującymi w awionice procesami i normami - wspomagane pracami badawczymi; kwalifikowanie narzędzi software'owych i hardware'owych tworzonych do rozwoju oraz walidacji; weryfikacja i kwalifikacja tworzonych urządzeń celem uwiarygodnienia ich zdolności do lotu bezpośrednio

poprzez urzędową lotniczą certyfikację; sporządzanie finalnej dokumentacji na potrzeby urzędowej certyfikacji i produkcji dla klienta.

Pokładowe: radiostacje, urządzenia nadawcze i odbiorcze, transpondery do nadzoru powietrznego (Mode-S i ADS-B), panele kompleksowego, zdalnego zarządzania środkami łączności integrujące równoczesne sterowanie wieloma urządzeniami, komputery, manipulatory oraz wyspecjalizowane adaptory i interfejsy do dedykowanych systemów spełniające wymagania zdolności do lotu.

Becker Electronic Polska Sp. z o.o.

Plac Wolności 7 B, 50-071 Wrocław

tel.: 71 341 95 0, fax: 71 341 95 08

e-mail: becker@becker-avionics.pl, www.becker-avionics.pl

Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Centrum Techniki Morskiej S.A.

Ośrodek Badawczo Rozwojowy Centrum Techniki Morskiej S.A. w Gdyni - prace badawcze, rozwojowe, projektowe i doświadczalne. Opracowywanie i wdrażanie nowoczesnych rozwiązań w dziedzinie wojskowej techniki morskiej, bezpieczeństwa i obronności państwa. Obszary działalności CTM to Systemy Dowodzenia, Kierowania i Łączności, Badania i Certyfikacja Wyrobów, realizacja planów rozwojowych dla Marynarki Wojennej RP i innych rodzajów Sił Zbrojnych, pozostałych służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo kraju, programów badawczych NATO, EDA i UE.

CTM opracowuje i wdraża systemy wspomagające dowodzenie szczebla taktycznego i operacyjnego (C4ISR), przeznaczone dla stanowisk lądowych oraz dla platform pływających i lotniczych. Oferuje również systemy wymiany oraz fuzji danych i informacji, symulatory operacji taktycznej i operacyjnej oraz systemy i urządzenia łączności radiowej.

Radiostacja lotnicza z hoppingiem RKL-8200 - spełnia lotnicze wymagania konstrukcyjne, niezawodnościowe i środowiskowe Norm Obronnych dla grupy urządzeń S.2.1 oraz wymagania kompatybilności elektromagnetycznej Polskich Norm i Norm Obronnych dla pokładowych urządzeń lotniczych.

OBR Centrum Techniki Morskiej S.A.

ul. A. Dickmana 62, 81-109 Gdynia

tel: 58 666 5 318, fax: 58 666 5 304

e-mail: ctm@ctm.gdynia.pl, www.ctm.gdynia.pl

Radiostacja RKS 8000

Radiostacja lotnicza z hoppingiem RKL-8200

Firma Eurotech specjalizuje się w projektowaniu i produkcji DEDYKOWANYCH zaawansowanych technologicznie produktów i systemów.

W zakresie techniki lotniczej oferuje awionikę oraz bezzałogowe platformy powietrzne:

Platforma bezzałogowa **MJ-7 Szogun**, samolotowy imitator celu powietrznego jest głównym składnikiem systemu **VERMIN**, który tworzy kompleksowe środowisko treningowe dla w pełni rozwiniętego systemu dowodzenia Wojsk Obrony Przeciwlotniczej. System umożliwi symulowanie sytuacji taktycznych z użyciem wielu imitatorów celów powietrznych jednocześnie.

Platforma bezzałogowa **E-310** zaprojektowana jest do przenoszenia wysokiej klasy sensorów rozpoznawczych, zarówno optoelektronicznych jak i radarowych. Łatwość obsługi, niezależność systemu od infrastruktury naziemnej (lotnisk) oraz duża konfigurowalność platformy daje szeroki wachlarz zastosowań dla użytkowników wojskowych, a także innych służb mundurowych. Podstawowe parametry: czas trwania misji: 8-12 h, udźwig (payload): do 20 kg, pułap lotu: do 5000 m, prędkość: 120-160 km/h, promień działania - do 150 km, start - wyrzutnia, lądowanie - spadochron, podwozie.

EUROTECH Sp. z o.o

ul. Wojska Polskiego 3, 39-300 Mielec

tel.: 17 788 77 60, faks: 17 788 02 73

e-mail: info@eurotech.com.pl, www.eurotech.com.pl

Fusioncopter Sp. z o.o. jest spółką celową powołaną do zrealizowania prac badawczo rozwojowych nad nowego typu wiatrakowcem dwusilnikowym o zwiększonym do czterech osób udźwigu i MTOW ponad 1000 kg.

Założeniem projektu jest stworzenie maszyny posiadającej unikalny system skrócenia drogi startu poprzez jednoczesne rozpędzanie wirnika głównego i wiatrakowca po pasie startowym z wykorzystaniem asymetrii ciągu dwóch silników do kompensacji momentu obrotowego wirnika głównego. Konstrukcja maszyny oparta będzie o klasyczną strukturę półskorupową metalową celem zapewnienia łatwości obliczeń i wykonania a także prostoty certyfikacji.

Poszycie zewnętrzne przewidziano z kompozytów. Zaplanowano zastosowanie certyfikowanych silników lotniczych i wielu podzespołów sprawdzonych na rynku lotniczym.

Spółka uzyskała na realizację projektu dofinansowanie Narodowego centrum Badań i Rozwoju w ramach programu Hi-Tech. W badaniach uczestniczyć będą krajowe instytucje naukowo-badawcze.

Fusioncopter Sp. z o.o.

ul. Rządkiwki 50

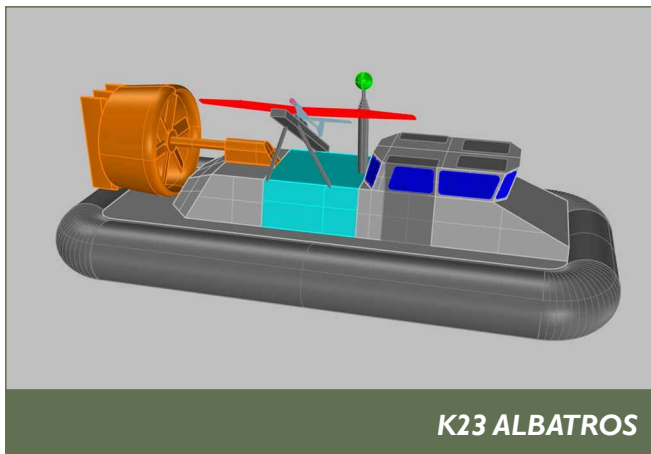
02-748 Warszawa

tel.: 601 999 626

e-mail: jacek.lichota@telestrada.pl

HORNET - Ireneusz Kramarski

K23 ALBATROS

HORNET specjalizuje się w projektowaniu, badaniach, produkcji, szkoleniach, serwisie i naprawach sprzętu wykorzystującego zaawansowane surowce tekstylne, kompozyty i folie techniczne.

Firma powstała w 1994 roku i od tego momentu stale rozszerza zakres swej działalności. Zakres ten obejmuje:

- systemy spadochronowe dla bezałogowych statków powietrznych (m.in. Spadochronowe Układy Odzysku SUO do bezałogowych statków powietrznych jak mini-BSP Rybitwa - WAT),
- aerostaty na uwięzi wyposażone w głowice obserwacyjne,
- poduszki (np. Poduszkowiec Patrolowo-Ratowniczy K23 Albatros z mini-BSP Rybitwa - WAT).

HORNET jest również dealerem śmigieł firmy HOFFMANN PROPELLERS.

HORNET - Ireneusz Kramarski

ul. Okulickiego 3/6

05-101 Nowy Dwór Maz.

tel.: 515 049 083

e-mail: irek@kramarski.com.pl

www.kramarski.com.pl

Instytut Techniczny Wojsk Lotniczych

Instytut Techniczny Wojsk Lotniczych jest placówką badawczą o kilkudziesięcioletniej tradycji, zajmującą się naukowo-badawczym wsparciem eksploatacji techniki lotniczej.

Instytut prowadzi działalność innowacyjną w zakresie: projektowania i integracji systemów lotniczych i logistycznych, niezawodności i bezpieczeństwa, bezałogowych statków/systemów powietrznych, integracji systemów transmisji danych LINK-16, systemów szkolenia, w tym e-learningu, uzbrojenia lotniczego, infrastruktury lotniskowej i drogowej, paliw, cieczy roboczych i smarów.

Istotny dorobek, znaczący w kraju i zagranicą, obejmuje setki opracowań o charakterze naukowo-badawczym oraz doświadczalno-konstrukcyjnym. Zaliczamy do nich m.in.: integrację systemów awionicznych na śmigłowce, systemy rejestracji i deszyfracji parametrów lotu statku powietrznego, kompleksowy system analizy i oceny bezpieczeństwa lotów lotnictwa Sił Zbrojnych RP- TURAWA, informatyczny system oceny procesu eksploatacji statków powietrznych - SAMANTA, symulatory diagnostyczne w technologii wirtualnej, imitatory celów powietrznych - SZERSZEN, KOMAR, JET, bezałogowe statki powietrzne - KOLIBER, NIETOPERZ, PSZCZOŁA.

W celu zachowania wysokiej jakości produktów i usług wdrożony został system zarządzania jakością, zgodny z dokumentem standaryzacyjnym NATO AQAP 2110 oraz z normą PN-EN ISO 9001. Instytut posiada również natowski kod podmiotu gospodarki narodowej (NCAGE) 0481H, koncesję MSWiA oraz Wewnętrzny System Kontroli.

Instytut Techniczny Wojsk Lotniczych

ul. Księcia Bolesława 6, 01-494 Warszawa, tel.: 22 685 13 00, faks: 22 685 13 13, e-mail: poczta@itwl.pl, www.itwl.pl

KOLIBER

Integracja systemów awionicznych

ORKA - cztermiejsowy, dwusilnikowy samolot z chowanym podwoziem w konfiguracji górnopłata ze śmigłami pchającymi. Samolot przystosowany do lotów VFR w dzień i w nocy, a w przyszłości również do lotów IFR. Dane techniczne: długość 8,705 m, wysokość 2,585 m, rozpiętość 13,50 m, maks. ciężar w locie 1820 kg, zasięg maks. (z rezerwą nawigacyjną na 45 min. lotu) 1700 km, maks. prędkość lotu poziomego 261 km/h, prędkość maks. 359 km/h, prędkość podejścia do lądowania 142 km/h, zużycie paliwa AVGAS 100ll przy 75% mocy silników 52 l/godz.

MDM-I FOX - dwumiejscowy szybowiec akrobacyjny. Dane techniczne: rozpiętość 14,00 m, długość 7,38 m, wysokość 2,25 m, maks. prędkość dopuszczalna 282 km/h, maks. masa startowa 530 kg, maks. masa pustego szybowca 350 kg, maks. przeciążenie +9/-6 g.

MDM-I FOX P - dwumiejscowy szybowiec z wymiennymi końcówkami skrzydeł, w wersji akrobacyjnej - bez końcówek skrzydeł o rozpiętości 14 m, użytkowej - z końcówkami skrzydeł zwiększającymi rozpiętość płata do 16,15 m.

Zakłady Lotnicze Margański & Mysłowski S.A.

ul. Strażacka 60, 43-300 Bielsko-Biała

Biuro konstrukcyjno-technologiczne:

ul. Górnicza 107, 43-502 Czechowice Dziedzice

tel./faks: 32 784 15 00

e-mail: office@marganski.pl, www.marganski.pl

FLARIS

Metal-Master/Metal-Master Aviation Sp. z o.o.

FLARIS LAR I - Odrzutowy samolot dyspozycyjny

Twórcy: Andrzej Frydrychewicz, Rafał Ładziński.

Dane podstawowe: Zespół napędowy - typ 1 x PWC PW610F, ciąg statyczny 4 kN, awionika - System G600.

Wymiary: rozpiętość całkowita 8,68 m, długość 8,32 m, wysokość 2,43 m, powierzchnia skrzydeł 10,0 m²

Masa: własna 650 kg, startowa 1500 kg.

Osiągi: prędkość przelotowa 700 km/h, prędkość przeciągnięcia 115 km/h, pułap lotu 9000 m, zasięg 2500 km, rozbieg 250 m (w tym pas trawiasty), doskonałość aerodynamiczna L/D=18.

Właściwości: demontowane skrzydła, system ratunkowy, spadochronowy w części nosowej, konstrukcja: pre-

impregnaty węglowe.

Firma Metal-Master zajmuje się produkcją maszyn i urządzeń (linie produkcyjne, transportowe, przenośniki, zrobotyzowane stanowiska, itp.), projektowaniem i wykonawstwem oprzyrządowania technologicznego dla lotnictwa, projektowaniem i produkcją struktur z preimpregnatów węglowych, obróbką skrawaniem CNC, obróbką blach CNC, spawaniem konstrukcji stalowych.

Metal-Master/ Metal-Master Aviation Sp. z o.o.

ul. Nowa 4, 58-562 Podgórzyn

tel.: 75 75 50 601, 604 997 316, faks: 75 75 50 602

e-mail: info@flaris.pl, info@metal-master.pl

www.metal-master.pl, www.flaris.pl

Obróbka i oprzyrządowanie, produkcja detali o przeznaczeniu lotniczym: detali jednostkowych lub serii na obrabiarkach CNC ze stali konstrukcyjnej, narzędziowej do pracy na gorąco i na zimno, stopów metali kolorowych, stopów tytanu, stali nierdzewnej, tworzyw sztucznych, produkcja bębnow oraz rolek specjalnych.

Oprzyrządowanie: formy wtryskowe do tworzyw sztucznych, formy kokilowe, wykrojniki postępowe, wykrojniki jednotaktowe, rdzennice, tłoczniaki postępowe, przyrządy obróbcze.

Park maszynowy: 5-osiowe frezarki CNC (m.in. frezarka CNC Matsuura, elektrodrążarka drutowa CHARMILLES ROBOFIL 300, frezarka CNC HECKERT, wytaczarka SIP ORLIKON, frezarka narzędziowa BRIDGEPORT, frezarka konwencjonalna NU 420, piła taśmowa BOMAR 370).

P. W. METROL Dąbkowski Dariusz

Książnice 28, 39-300 Mielec

tel.: 17 583 84 84

e-mail: p.w.metrol@wp.pl

www.pwmetrol.pl

MORATEX - Instytut Technologii Bezpieczeństwa

Instytut Technologii Bezpieczeństwa „MORATEX” jest placówką naukową nadzorowaną przez Ministra Spraw Wewnętrznych.

Priorytetowy przedmiot działania: badania naukowe i prace rozwojowe w sferze wytwarzania sprzętu i indywidualnych środków służących ochronie zdrowia i życia

ludzkiego oraz ich wdrażanie do praktyki. Projektowanie środków ochrony osobistej: kamizełek kulo-, odłamko-, nożoodpornych, kompozytowych płyt do ich wyposażania, hełmów kulo- i odłamkooodpornych, tarcz ochrony balistycznej, opancerzeń odrodków transportu i obiektów stałych - m. in.: dobór materiałów do opancerzenia śmigłowców, pojazdów, elementów budynków itp.

Oferta: nowo opracowane włókiennicze kompozyty balistyczne o stosunkowo niskiej masie powierzchniowej, odpowiedniej odporności balistycznej oraz niskiej palności. Inne zalety: brak konieczności konserwacji, nie uleganie korozji, odporność na ścieranie, uderzenia, czynniki chemiczne i wodę, promieniowanie ultrafioletowe oraz zmienne warunki atmosferyczne. Kompozyty stanowią również skuteczną osłonę antyradarową i termowizyjną.

MORATEX posiada Laboratorium Badań Balistycznych akredytowane przez PCA i MON w zakresie badań balistycznych środków ochrony osobistej zabezpieczających przed pociskami, odłamkami i uderzeniami różnego typu przedmiotami. Laboratorium dysponuje najnowocześniejszą aparaturą badawczą pozwalającą na prowadzenie badań balistycznych oraz udarnościowych.

Instytut Technologii Bezpieczeństwa „MORATEX”

90-965 Łódź, ul. M. Skłodowskiej-Curie 3

tel.: 42 637 37 10

e-mail: itb@moratex.eu, www.moratex.eu

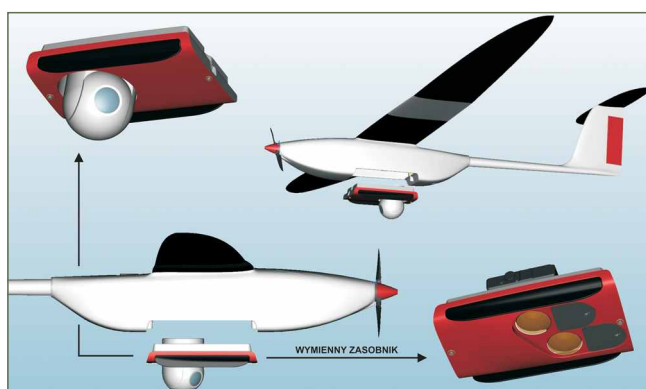

Zarządzanie projektami, projektowanie zaawansowanych struktur kompozytowych, opracowanie dokumentacji technologicznej i produkcyjnej, wykonanie i próby prototypów, projektowanie i wykonanie oprzyrządowania produkcyjnego (frezowanie CNC 2,5x1,2x0,4 m).

Wielozadaniowy System Bezpilotowy „NEO” - płatowiec o strukturze kompozytowej z napędem elektrycznym, wyposażony w wymienny moduł zadaniowy umożliwiającą zastosowanie do różnych misji. NEO występuje w wersjach: obserwacyjnej - wyposażonej w stabilizowaną głowicę (dzienną lub nocną), fotogrametrycznej oraz jako nosiciel mikro-BSL. Podstawowe dane techniczne: rozpiętość 3600 mm, długość 1650 mm, maksymalna masa startowa 10 kg, prędkość przelotowa 60-80 km/h, prędkość maksymalna 105 km/h, prędkość przeciągnięcia 40 km/h, maksymalna długość lotu 90 min, typowa długość lotu 60 min., pułap operacyjny 100 - 1000 m, start z ręki lub rampy startowej, lądowanie klasyczne lub na spadochronie.

MSP Innovative Technology

Biuro projektowe
ul. Poligonowa 1/81
04-051 Warszawa
tel.: 22 862 87 23, faks: 22 632 29 20
e-mail: info@uav.com.pl
www.uav.com.pl

Politechnika Warszawska

PW-151 KUSY - Bezzałogowy Samolot Rozpoznania Taktycznego. Przeznaczenie: rozpoznanie taktyczne i niszczenie celów naziemnych. Napęd: dwa silniki o mocy 100 KM, masa własna 252 kg. Wyposażenie misyjne: system rozpoznania 80 kg, uzbrojenie 120 kg, masa startowa 700 kg, prędkość maks. 260 km/h, prędkość wznoszenia 7 m/s, prędkość patrolu 130 km/h, pułap praktyczny 6000 m, rozbieg (minimalny) 150 m, czas trwania patrolu 24 godz.

PW-141 SAMONIT - Bezzałogowy samolot obserwacyjny. Wyposażenie: system mini radaru skanującego firmy Sandia: częstotliwość pracy 16,8 GHz, rozdzielność 4 cale. Napęd: dwa silniki o łącznej mocy 15 KM, masa własna 38 kg, wyposażenie misyjne 16 kg: radar skanujący MiniSAR, głowica

obserwacyjna FLIR, maks. masa startowa 95 kg, prędkość maks. 183 km/h, prędkość wznoszenia 4 m/s, prędkość patrolu 90 - 125 km/h, rozbieg (minimalny) 120 m, czas trwania patrolu 12 - 24 godz.

Politechnika Warszawska Zakład Samolotów i Śmigłowców

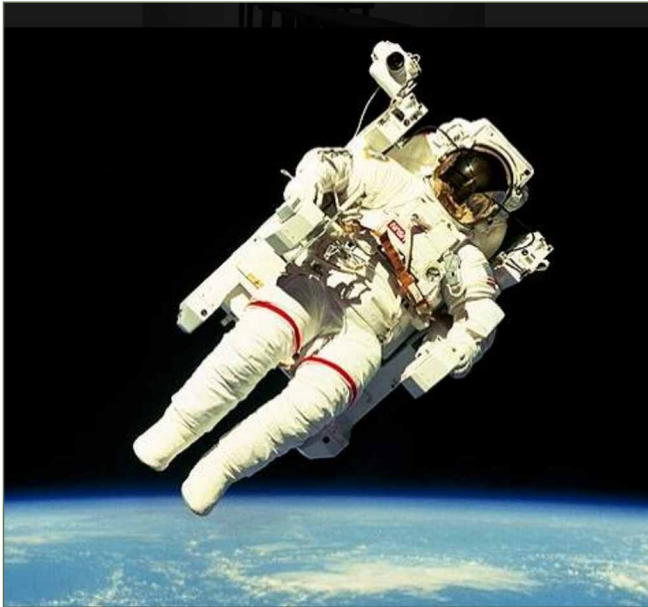
ul. Nowowiejska 24
00-665 Warszawa
tel.: 22 234 54 28, 22 628 57 48
faks: 22 628 57 48
e-mail: zsis@meil.pw.edu.pl
meil.pw.edu.pl/zsis

Polskie Stowarzyszenie Aeronautyki i Astronautyki

Celem Polskiego Stowarzyszenia Aeronautyki i Astronautyki jest działanie na rzecz rozwoju lotnictwa i kosmonautyki oraz popularyzacja osiągnięć i badań naukowych we wszystkich obszarach lotnictwa i kosmonautyki, zwłaszcza uzyskiwanych przez polskich naukowców i placówki naukowe.

Stowarzyszenie realizuje swoje zadania poprzez organizowanie lub współorganizowanie różnego rodzaju zebrań naukowych o zasięgu krajowym i międzynarodowym, inicjowanie dyskusji na tematy dotyczące lotnictwa i kosmonautyki, prezentowanie opinii dotyczących zagadnień istotnych dla lotnictwa i kosmonautyki, w tym zwłaszcza problemów środowiska naukowego, inspirowanie i organizowanie konkursów naukowych, współpracę z krajowymi i zagranicznymi stowarzyszeniami, a także inspirowanie współpracy naukowej pomiędzy polskimi i zagranicznymi ośrodkami naukowymi oraz prowadzenie własnej witryny internetowej.

Polskie Stowarzyszenie Aeronautyki i Astronautyki

ul. Nowowiejska 24

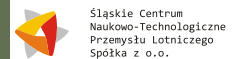
06-665 Warszawa

tel.: 22 622 43 74

e-mail: psaa@meil.pw.edu.pl

psaa.meil.pw.edu.pl

Śląskie Centrum Naukowo-Technologiczne Przemysłu Lotniczego

Nowoczesny ośrodek zajmujący się wytwarzaniem konstrukcji kompozytowych w technologii autoklawowej oraz badaniem konstrukcji i materiałów dla lotnictwa oraz innych dziedzin przemysłu.

Infrastruktura techniczna Śląskiego Centrum Naukowo - Technologicznego Przemysłu Lotniczego składa się z dwóch zasadniczych elementów:

- Laboratorium struktur kompozytowych które zajmuje się projektowaniem i wytwarzaniem kompletnych struktur kompozytowych lub ich elementów.
- Laboratorium badawcze, którego zakres prac obejmuje próby statyczne i zmęczeniowe kompletnych konstrukcji lub ich elementów według indywidualnych zamówień.

Śląskie Centrum Naukowo-Technologiczne Przemysłu Lotniczego Sp. z o.o.

ul. Nad Białką 25

43-502 Czechowice - Dziedzice

tel.: 32 779 60 00

faks: 32 779 60 99

e-mail: biuro@scntpl.pl

www.scntpl.pl

Oferta edukacyjna: studia licencjackie i inżynierskie oraz magisterskie na kierunkach: bezpieczeństwo narodowe, budownictwo, chemia, elektronika i telekomunikacja, energetyka, geodezja i kartografia, informatyka, inżynieria bezpieczeństwa, inżynieria materiałowa, logistyka, lotnictwo i kosmonautyka, mechanika i budowa maszyn, mechatronika, zarządzanie.

Studia doktoranckie na kierunkach: budowa i eksploatacja maszyn, budownictwo, elektronika, geodezja i kartografia, informatyka, inżynieria materiałowa, mechanika, telekomunikacja.

Dyscypliny naukowe studiów doktoranckich: budowa i eksploatacja maszyn, budownictwo, elektronika, geodezja i kartografia, informatyka, inżynieria materiałowa, mechanika, telekomunikacja.

Struktura organizacyjna: Wydział Cybernetyki, Wydział Elektroniki, Wydział Inżynierii Lądowej i Geodezji, Wydział Mechaniczny, Wydział Mechatroniki i Lotnictwa, Wydział Nowych Technologii i Chemii, Instytut Optoelektroniki.

Wojskowa Akademia Techniczna

ul. gen. Sylwestra Kaliskiego 2

00-908 Warszawa

tel.: 22 683 90 00, faks: 22 683 99 01

e-mail: sekretariat.rektora@wat.edu.pl

www.wat.edu.pl

Ultralekki Samolot Patrolowy OSA

Badania polskiego satelity naukowego

Wojskowe Zakłady Lotnicze Nr 1 S.A.

Remonty główne, awaryjne oraz obsługa i modernizacja śmigłowców typu: Mi-2, Mi-8, Mi-14, Mi-17, Mi-24, Kaman SH-2G oraz samolotów TS-11 „Iskra”, silników typu TW3-117, SO-3, SO-3W. Obsługa bieżąca i okresowa statków powietrznych: zabezpieczenie ich prawidłowej eksploatacji oraz przygotowanie do misji na terenie kraju i zagranicą.

Program modernizacyjny śmigłowców obejmuje: zabudowę radiostacji lotniczych, zabudowę systemów nawigacyjnych, dostosowanie oświetlenia śmigłowców do eksploatacji, dostosowanie śmigłowca do wersji ewakuacji medycznej (Mi-17AE) oraz wyposażenie w sprzęt, modyfikację śmigłowca Mi-8T do wersji pasażerskiej Mi-8 P, „Salon” Mi-8 S, a także poszukiwawczo-ratowniczej Mi-8 SAR, zabudowę

wyspecjalizowanych systemów zgodnie z wymaganiami zamawiającego, naprawy zespołów i agregatów lotniczych, produkcja części zamiennych. Pozostałe usługi: przedłużanie resursów technicznych sprzętu lotniczego, projektowanie i wykonywanie stanowisk kontrolno-pomiarowych oraz pokrycia galwaniczne, metrologia i obróbka mechaniczna.

Wojskowe Zakłady Lotnicze Nr 1 S.A.

ul. Dubois 119, 93-465 Łódź

tel.: 42 681 55 60/64

faks: 42 681 33 18

e-mail: sekretariat@wzl1.mil.pl

www.wzl1.mil.pl

Wykonywanie remontów obejmujących weryfikację, naprawę i malowanie, przeglądy okresowe, naprawy awaryjne, naprawy komponentów systemów samolotu, przedłużanie resursów technicznych, produkcja i dostawy części zamiennych jednorazowych, opracowywanie i wdrażanie aparatury kontrolno-pomiarowej i sprzętu naziemnego, szkolenie personelu.

Serwis samolotów wojskowych: zakres wspierania oraz zabezpieczenia eksploatacji statków powietrznych Lotnictwa Sił Zbrojnych RP Su-22, MiG-29, C-130 Hercules: wykonywanie remontów, napraw, montażu, malowania i wykonania lotów próbnych, serwisowanie, weryfikacja i naprawy komponentów systemów samolotu za wyjątkiem silnika,

przedłużanie resursów technicznych, produkcja i dostawy części zamiennych, opracowywanie i wdrażanie aparatury kontrolno-pomiarowej, projektowanie i produkcja sprzętu do obsługi naziemnej, szkolenie personelu.

Serwis Samolotów Cywilnych: obsługa hangarowa i liniowa statków powietrznych: Cirrus SR20; SR22, Cessna 150, 152, 172, 182, Piper PA-34-200 Seneca, PA-34-220T, PZL-104 Wilga 35,80, PZL-110 Koliber, Koliber 150, AN-2.

Wojskowe Zakłady Lotnicze Nr 2 S.A.

ul. Szubińska 107, 85-915 Bydgoszcz

tel.: 52 36 28 601, faks: 52 36 28 602

e-mail: sekretariat@wzl2.mil.pl, www.wzl2.eu/pl

Wytwórnia Konstrukcji Kompozytowych Andrzej Papiorek

Wytwórnia Konstrukcji Kompozytowych
Andrzej Papiorek

Podstawowym produktem są części samolotów i szybowców.

SZD 54-2 PERKOZ - dwumiejscowy szybowiec kompozytowy. Wysokie osiągi, łatwość pilotażu, wygodna kabina i doskonała widoczność. Przeznaczony dla klubów, szkół lotniczych i pilotów prywatnych.

SZD-54-ACRO - szybowiec akrobacyjny i klasy standard.

SZD-55-1 - nowoczesny, wysokowyczynowy szybowiec klasy standard. Niska masa własna i wysoki komfort lotu.

SZD-51-1 JUNIOR - jednomiejscowy szybowiec klubowy o wyjątkowo łagodnej charakterystyce pilotażowej. Najlepszy wybór dla pilotów wykonujących pierwsze loty samodzielne.

SZD 50-3 PUCHACZ - dwumiejscowy szybowiec do nauki podstawowego latania, treningu i akrobacji, zaprojektowany z myślą o szkoleniowych potrzebach aeroklubów i szkół.

SZD 48-3 JANTAR - wysokowyczynowy szybowiec klasy standard - do współzawodnictwa i lotów rekordowych.

STEMME S-10 oraz STEMME S-6 - dwumiejscowy motoszybowiec łączący zalety wysokiej klasy szybowca wyczynowego i wygodnego samolotu o optymalnych osiągnięciach.

Wytwórnia Konstrukcji Kompozytowych

Andrzej Papiorek

43-385 Jasienica 829a

tel./faks: 33 81 53 307

e-mail: kontakt@wkkpapiorek.com

www.papiorek.com.pl

Zakład Szybowcowy „Jeżów” – Henryk Mynarski

Oferta usługowa: naprawy bieżące, remonty główne, naprawy powypadkowe, bieżące przeglądy szybowcowe, przeglądy szybowców po 1000, 3000, 6000 godzin lotu, lakierowanie szybowców kompozytowych, przepłótnianie i lakierowanie szybowców drewnianych, malowanie znaków rejestracyjnych, zawodniczych oraz specjalnych, regeneracja pasów pilota, regeneracja zaczepów szybowcowych typu SZD-III-A56.

Oferta produktowa: szybowiec PW-6U, szybowiec PW-5 „SMYK” - jednomiejscowy w układzie wolnonośnego średniopłata z klasycznym usterzeniem wysokości. Konstrukcja szybowca wykonana z kompozytów szklano-epoksydowych. Skrzydła o obrysie trapezowym z łukowymi końcówkami. Konstrukcja skrzydeł jednodźwigarowa z powłokami przekładkowymi. Hamulce aerodynamiczne - płytowe, wysuwane z górnych powierzchni skrzydeł. Kadłub - powłoki o strukturze laminarnej, usztywniony wręgami. Kabina pilota - wyposażona w pedały przestawialne w locie i oparcie regulowane na ziemi. Limuzyna otwierana do przodu. Podwozie stałe. Wyposażony w dwa zaczepy startowe. Łopaty śmigła typu US.122.000 do samolotów „Wilga” oraz „Jak-12”.

Zakład Szybowcowy „Jeżów”

ul. Długa 93, 58 - 521 Jeżów Sudecki

tel./faks: 75 713 21 59

e-mail: szd_jezow@szdjezow.com.pl, www.szdjezow.com.pl

KLASTER

Technologiczne wsparcie innowacyjnych projektów lotniczych

Biuro Koordynacji
Instytut Lotnictwa
al. Krakowska 110/114
02-256 Warszawa
tel.: 22 846 00 11 wew. 838
e-mail: klaster@ilot.edu.pl
www.ilot.edu.pl/klaster
www.klasterlotniczy.com